

Hyvinvointilautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
40	HYVINVOINTI						
	TOIMINTATUOTOT						
*	Myyntituotot	626 012	557 200	601 500	602	602	622
*	Maksutuotot	1 151 506	1 187 800	1 170 900	1 168	1 168	1 168
*	Tuet ja avustukset	663 456	367 800	388 400	232	214	214
*	Vuokratuotot	99 752	84 400	71 900	72	72	72
*	Muut toimintatuotot	39 231	0	2 100	2	2	2
**	Toimintatuotot	2 579 958	2 197 200	2 234 800	2 076	2 058	2 078
	TOIMINTAKULUT						
*	Henkilöstökulut	-18 262 681	-18 097 400	-18 354 600	-18 124	-18 012	-17 876
*	Palvelujen ostot	-5 415 060	-5 304 900	-5 439 100	-5 366	-5 308	-5 210
*	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-611 119	-540 300	-500 200	-494	-482	-472
*	Avustukset	-899 333	-935 900	-915 200	-916	-916	-901
*	Vuokratulut	-3 609 598	-3 820 200	-3 778 600	-3 334	-3 253	-3 005
*	Muut toimintakulut	-76 545	-8 700	-31 500	-23	-23	-23
**	Toimintakulut	-28 874 336	-28 707 400	-29 019 200	-28 257	-27 994	-27 487
	TOIMINTAKATE	-26 294 378	-26 510 200	-26 784 400	-26 181	-25 936	-25 409
**	Rahoitustuotot ja -kulut	-39	0	0	0	0	0
	VUOSIKATE	-26 294 417	-26 510 200	-26 784 400	-26 181	-25 936	-25 409
*	Poistot ja arvonalentumiset	-1 677 913	-1 736 000	-1 934 500	-2 303	-2 685	-3 233
	TILIKAUDEN TULOS	-27 972 330	-28 246 200	-28 718 900	-28 484	-28 621	-28 642

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointitoimiala vastaa kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden, opetus- ja koulutuspalveluiden, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalveluiden sekä museotoiminnan järjestämisestä. Toimiala vastaa myös kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja heille järjestettävien palveluiden yhteensovittamisesta. Hyvinvointilautakunta toimii ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavana toimielimenä / Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä.

Hyvinvointipalveluiden kokonaistavoitteena on asukkaiden elinikäinen oppiminen ja hyvinvointi sekä kaupungin elinvoimaisuuden kehittymisen tukeminen.

Toimiala rakentuu varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen ja virikkeellisen elämän palvelualueista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueesta. Luottamusmiesshallinnosta vastaa hyvinvointilautakunta ja sen liikuntajaosto.

Toimintaympäristön muutokset vv. 2020- 2023

Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelmassa linjataan, että oppilas- ja opiskelijahuoltoa vahvistetaan mm. siten, että 2. asteen koulutuksen opiskelijahuoltoon asetetaan sitova henkilöstömitoitus. Varhaiskasvatuksen osalta subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus palautetaan ja ryhmäkokoja pienennetään (tämä ei vaikuta Heinolaan, koska em. varhaiskasvatuksen päätöksiä ei kaupungissa otettu käyttöön). Varhaiskasvatukselle velvoittavaksi toiminnaksi asetetaan suomi toisena kielenä (S2) -opetus. Hallitusohjelma mukaisesti koululaisten harrastusmahdollisuuksia tullaan parantamaan (Islannin mallin esikuva).

Hallitusohjelmassa on maininta siitä, että tulevaisuudessa lapselle mahdollistetaan kaksi tasavertaista osoitetta. Tämän perusteella kunnan tulee järjestää esi- ja perusopetus perusopetuslain mukaisine etuuksineen ja oikeuksineen (kuten avustajapalvelut, koulumatkaetus) kahdesta eri osoitteesta ja/tai kahdesta eri kunnasta.

Hallitusohjelman mukaan oppivelvollisuusikä tullaan nostamaan 18 -ikävuoteen sillä periaatteella, että 2. asteen koulutus on opiskelijalle maksutonta. Tämä linjaus sisältää lukiokoulutuksen sekä ammatillisen koulutuksen lisäksi kuntien järjestämiä erilaisia opinto- ja tukimuotoja, kymppiluokkien toimintaa, kansanopistojen toimintaa, työpajoja, kuntoutusta sekä valmentavia koulutuksia.

Riskienhallinta:

Pätevän henkilöstön saaminen erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien osalta sekä tietoturvallisuuden ylläpitäminen erityisesti asiakasasioissa.

Koko Hyvinvointitoimialan isona riskinä nähdään suunniteltujen rakennus- ja korjaushankkeiden viivästyminen. Sisäilmaongelmat olemassa olevissa kiinteistöissä (Kailas-talo).

Kokonaisuudessaan huoli heinolalaisten lasten ja nuorten tilanteesta on vahva, perheiden ylisukupolviset haasteet ja ongelmat ovat yksi tekijä siihen, että ero hyvinvoivien ja pahoinvoivien lasten, nuorten ja perheiden välillä kasvaa ja kärjistyy.

400 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Vastuuhenkilö: hyvinvointikoordinaattori

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
400	HYVINVOINNIN JA TERV.EDISTÄM.*						
*	TULOT	96 439	96 000	59 900	17	17	17
*	MENOT	-734 608	-755 900	-825 400	-799	-799	-799
**	NETTO	-638 169	-659 900	-765 500	-782	-782	-782

Strateginen perustavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki - asiakas keskiössä: Ennalta ehkäisevät palvelut eri toimijoiden yhteistyönä. HYTE-työn osalta kaikki päätavoitteet.

Ohjelmataavoite	Tehä vä	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso
C4 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa	400	Opiskeluhuollon monialainen toimintamalli käytössä.	Monialaisen asiantuntijaryhmien toteutuminen. Aura-tilastot	Monialainen asiantuntijaryhmä yksilöllisen opiskeluhuollon prosesseissa.
		Painopiste siirtyy yhteisölliseen opiskeluhooltoon.	Yhteisöllisten opiskeluhooltoryhmien määrä. Toteutuneet ryhmät ja koulu-/ luokka-kohtainen työ. Aura-tilastot	Poikkeihallinnollisten yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatapojen syntyminen.
C1 Yhä useampi ikääntynyt voi asua turvallisesti kotona C2 Heinolalaisten päihde- ja mielenterveysongelmat vähenevät C3 Heinolalaisten liikunnallinen aktiivisuus paranee C12 Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee C13 Kuntalainen keskiöön: matalan kynnyksen kaupunki C14 Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä	400	Kaupungin Terveydenedistämiskiivisyys	Teaviisarin tulokset /THL	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tapahtuu kaikilla toimialoilla ja kohdentuu kaikkiin ikäryhmiin.

Strategisten ohjelmien ja talouden tasapainottamishojelman tavoitteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueen näkökulmasta

Hyvinvointiohjelman tavoitteilla on suora yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueen toimintaan. Hyvinvointiohjelman sisältö on strategisia valintoja hyvinvointisuunnitelman 2017-2021 kokonaisuudesta.

Elinvoimaohjelman palvelualueella on kytkös sekä uusiutuvan työvoiman että kaupungin vetovoimaisten palvelujen näkökulmista. **Demokratiaohjelman** tavoitteita puolestaan palvelevat Vapaaehtoistyö.fi -yhteistyö sekä hyvinvointitiedon raportointi. Yhteys **resurssiohjelmaan** löytyy rekrytointeihin, perehdytykseen ja työnjakoon liittyvistä osa-alueista.

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteita tukee useiden monialaisten toimintamallien meneillään oleva arvioiminen ja kehittäminen. Lyhytaikaisia sijaisia ei palkata ja painatus- ja matkustuskustannukset arvioidaan tarkoituksenmukaisesti.

Toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualue käsittää kaksi toimintayksikköä: Oppilas- ja opiskelijahuolto (koulujen psykologi-, koulukuraattoripalvelut) sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikkö (kuntien tehtäväksi annetut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteiset tehtävät, maahanmuuttajien kotoutumisen tuki, monitoimijainen perhekeskustoiminta).

Opiskeluhuollon yksikön tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu- tai opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön tavoitteena on

- edistää ja seurata asukkaiden terveyttä, hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä sekä palveluissa toteutettuja toimenpiteitä (Kuntalaki 1 §, 37 §, Terveydenhuoltolaki 12 §) sekä toteuttaa kaikkia kaupungin strategisia ohjelmia. Toiminta kokoaa ja raportoi hyvinvointitietoa ja seuraa muutoksia ja niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. HYTE-työ toimii yhteistyössä julkisten tahojen, kolmannen sektorin, vaikuttamistoimielimien sekä maakunnallisten verkostojen kanssa.
- edistää maahanmuuttaja-asiakkaiden kuten kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kotoutumista (Kotoutumista edistävä laki 1386/2010). Toimintaa ohjaa Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma.
- Ylläpitää Heinolan lapsiperhepalveluiden ja kolmannen sektorin toimijoiden yhdessä toteuttamaa perhekeskustoimintaa heinolaisten perheiden ja toimijaverkoston tarpeiden ja hyvinvointisuunnitelman painopisteiden pohjalta. Toiminta on monialaisesti toteutettua ja sisältää sekä kaikille avointa että kohdennettua ryhmämuotoista toimintaa ja tapahtumia lapsiperheille.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vv. 2020-2023

Oppilas- ja opiskelijahuollon sisäistä työnjakoa on uudistettu vuonna 2019. Tämän seurauksena yksiköiden määrä/työntekijä on tasoittunut ja aika yhtä oppilaitosta tai koulua kohden on lisääntynyt. Tämä mahdollistaa varhaisemman tuen antamisen lisäksi mahdollisuuden luoda yksikkökohtaisesti yhteisöllisiä toimintatapoja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tarve oppilashuollon palveluille on suuri. Työntekijöiden osaamista vahvistetaan terapeuttisen työotteeseen kouluttautumisen myötä.

Maahanmuuttoon liittyvä kotouttaminen käsittää eri taustoista tulevien maahanmuuttajien tuen Heinolassa. Palveluiden ja toiminnan suunnittelu ja kohdentaminen sekä eri tahojen toimijoiden verkostojen yhteistyö ovat muuttuvissa tilanteissa sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta ensiarvoisen tärkeää. Kotouttamisen lisäksi Heinolassa on panostettu turvapaikanhakijoiden palveluihin, monikulttuurisen osaamisen vahvistamiseen sekä luotu ohjeistus laittomasti maassa olevien palveluista. Määräaikainen maahanmuuttokoordinaattorin virka päättyy vuoden 2019 lopussa. Toiminnan koordinoitua kehitetään maakunnallisena yhteistyönä Kotouttamo -toiminnan, Päijät-Hämeen muiden kuntien, Alipin sekä Hämeen Ely-keskuksen kanssa. Maakunnallinen maahanmuutto-ohjelma päivitetään ja hyväksytetään kunnissa vuonna 2020. Kiintiöpakolaisten ottamiseen liittyvää kuntien välistä yhteistä suunnittelua vahvistetaan. Maahanmuuttovirasto on ilmoittanut paikallisen vastaanottokeskuksen toiminnan lakkauttamisesta 2019.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosittaiset suppeat raportit hyvinvointisuunnitelman 2017-2021 toteutumisesta annetaan valtuustolle tilinpäätösten yhteydessä. Laaja hyvinvointikertomus laaditaan valtuustokauden lopussa vuonna 2021. Päivittyvää indikaattoritietoa on mahdollista seurata sähköisestä hyvinvointikertomuksesta. Lakisääteinen ehkäisevän päihdetyön toimielin, hyvinvointilautakunta, seuraa ja arvioi toimenpiteitä puolivuositain.

Toiminnalliset painopisteet v. 2020

Oppilashuollossa

Opiskeluhuollon palveluista muodostuu yhtenäinen toiminnallinen kokonaisuus Heinolassa. Rajapintatyötä vahvistetaan mm. varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten, terveydenhuollon, perheneuvolan, erikoissairaanhoidon, lapsiperheiden sosiaalipalveluiden sekä nuorisopalveluiden kanssa. Toiminnassa huomioidaan maakunnalliset linjaukset. Toiminnassa varmistetaan tuen saatavuus asetettujen määräaikaisten mukaisesti. Mittarina yhteiset toimintamallit.

1. Lasten ja nuorten erityistarpeiden varhainen tunnistaminen ja tuen varmistaminen. Osaamista vahvistetaan (Nepsy-tuki sekä vaikuttavat toimintamallit). Mittarina kokemustieto ja toteutuneet koulutukset.
2. Yksinäisyyden vähentäminen kaikissa ikäryhmissä. Mittarina hyvinvointitieto.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

1. Hyvinvointisuunnitelman 2017-2021 toteuttaminen yhdessä kaikkien toimijoiden kanssa. Hyvinvointikertomuksen valmistelu. Hyvinvointiryhmä seuraa suunnitelman toteuttamista. Toiminnan mittarina hyvinvointitieto.
2. Lapsivaikutuksen arvioinnin käytänteet. Mittarina ennakkovaikutusten arviointien käyttö.
3. Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman rakentaminen.
4. Kotouttamisen maakunnalliset rakenteet ja toimintaa ohjaavan ohjelman päivitys. Mittarina ovat syntyneet toimintakäytännöt ja palvelukokemus.

5. Perhekeskustoiminnan painopisteenä puolestaan on Heinolan oman toiminnan liittäminen osaksi maakunnallisen perhekeskustoiminnan verkostoa. Mittareina ovat yhteistyökäytänteet, asiakaspalautte, toteutettu toiminta ja toiminnan tilastot.

Kustannukset € /vuosi	TP 2018	TA 2019	TAE 2020
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueen kustannukset/ asukas (31.12.2018 mukaan, 18 889 asukasta)	25,00	26,50	28,60
Opiskeluhuollon kustannukset/ oppilas tai opiskelija (Oppilas-/opiskelijämäärä syyskuu 2019, yht. 2604 op.)	141,87	150,54	148,50

Henkilöstösuunnittelu

Oppilashuollon henkilöstöresurssi on kolme koulukuraattoria, joista yksi on lain edellyttämä sosiaalityöntekijän pätevyyden omaava vastaava kuraattori sekä kolme koulupsykologia. Lisäksi toimiala ostaa Heinolan sote-palveluilta psykologin työpanosta esiopetuksen ikäryhmään 0.4 henkilötyövuotta. Perusopetuksen ja toisen asteen resurssimitoitus Heinolassa on keskimäärin 868 oppilasta tai opiskelijaa/ työntekijä + kuraattorien työalueeseen kuuluvat esiopetusikäiset. Valtakunnallinen hallitusohjelma tähtää oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen vahvistamiseen kaikilla koulutusasteilla ja suunnittelee sitovia mitoituksia tuen riittävyyden ja palveluiden nykyistä tasaisemman laadun varmistamiseksi. Maahanmuuttokoordinaattorin resurssi suunnitellaan jatkossa jaettavaksi maakunnassa 3-4 kunnan kesken.

Talousarvioesityksen vaikutukset vuoden 2020 toimintaan

Talousarvion pohjalta on mahdollisuus turvata oppilashuoltolain mukainen palveluiden saatavuus ja uudenlaisten toimintamallien rakentaminen. Pysyvyyden ja hyvän kehityksen jatkuvuuden kannalta on tärkeä arvioida prosesseja asiakkaiden lisäksi työntekijöiden näkökulmista. Kotouttamispalveluiden kannalta talousarvio tukee toimivaa paikallista verkostoitumista ja resurssien jakamista sekä riittävää maakunnallista yhteistyötä ja suunnittelua.

410 OPETUS- JA KOULUTUSPALVELUT

Vastuuhenkilö: koulutusjohtaja

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
410	OPETUS JA KOULUTUS*						
*	TULOT	845 222	702 300	854 400	794	794	794
*	MENOT	-15 621 856	-15 818 700	-16 224 700	-15 723	-15 561	-15 134
**	NETTO	-14 776 634	-15 116 400	-15 370 300	-14 929	-14 767	-14 340

Strateginen perustavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki - asiakas keskiössä

Ohjelmataavoite	Teh tävä	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso
C4 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa	410	Opiskeluhuollon painopiste siirtyy yhteisölliseen opiskeluhuoltoon.	Yhteisöllisten opiskeluhuolto-työryhmien määrä. Toteutuneet ryhmät ja perusopetusryhmäkohtainen työ. Aura-tilastot Opiskeluhuoltosuunnitelmiin toteutumisen yksiköissä	Poikkihallinnollisten yhteisöllisten opiskeluhuollon toimintatapojen syntyminen.
C12 Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee	410	Toimiva monialainen yhteistyö kehittyy	Koululaisten ja opiskelijoiden osallistuminen Virikkeellisen elämän palveluihin lisääntyy.	Perus- ja lukiokoulutuksen asiakkaiden lukumäärä Virikkeellisen elämän palveluyksiköiden palvelujen käyttäjinä.
C7 Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapääri tukevat onnistumista	410	Taloudellinen ja toiminnallinen varautumisen suunnittelu	Perusopetusyksikköjen määrä vastaa tarvetta	Lapsimäärän vähentyminen on otettu huomioon

C14 Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä		lapsimäärän vähentymiseen 2020-2035 (varhaiskasvatukseen kanssa)		suunnittelussa pitkällä tähtäimellä
C14 Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä	410	Palveluverkkoinvestointien laadukas pedagoginen toteuttaminen	Sinilähde-talon pedagogisen toiminnan aloittaminen uudessa koulurakennuksessa	Tilat tukevat modernia oppimiskäsitystä

Strategisten ohjelmien ja talouden tasapainottamishjelman tavoitteet opetus- ja koulutuspalveluiden näkökulmasta:

Hyvinvointiohjelman tavoitteita tukee vahvojen peruspalveluiden vahvistaminen henkilöstön osaamisen lisäämisellä sekä moniammatillisella oppilashuoltotyöllä. Opetusryhmäkoot otetaan huomioon opetusresursointia tehtäessä.

Elinvoimaohjelmaan palvelualueella on kytkös kaupungin vetovoimaisten palvelujen kautta. Kaupunkiin on valmistumassa modernit ja laadukkaat koulut, joiden opetuksen laadullisuutta uudet tilat tukevat.

Opetus- ja koulutuspalveluissa **demokratiaohjelma** näkyy oppilaskuntatoiminnassa ja asiakaskyselyjen kautta saatavan informaation hyväksi käyttöä tiedolla johtamiseen. **Resurssiohjelmaan** yhteys löytyy palvelualueen rekrytointien, perehdytyksen ja työnjaollisen uudistuksen tavoitteiden kautta. **Talouden tasapainottamishjelman** tavoitteita tukee useiden monialaisten toimintamallien meneillään oleva arviointi ja kehittäminen. Lyhytaikaisia sijaisia palkataan harkinnan ja turvallisuuskäytännön huomioiden sekä painatus- ja matkustuskustannukset arvioidaan tarkoituksenmukaisesti.

Toiminnan kuvaus:

Opetus- ja koulutuspalvelut vastaa perus- ja lukiokoulutuksen sekä musiikkiopetuksen (Taiteen perusopetus, musiikki) järjestämisestä. Tehtäviin kuuluvat myös Heinolassa tapahtuvan 2. asteen koulutuksen yhteistyön (Heinolan lukio, Koulutuskeskus Salpaus, Suomen urheiluopisto) edistäminen sekä Heinolassa annettavan ammatillisen koulutuksen edunvalvonta.

Koulutus järjestetään omana palveluna lukuun ottamatta vaativaa erityistä tukea tarvitsevien perusopetuksen oppilaiden opetusta. Oppilashuollon asiantuntijapalvelut järjestetään Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen -palvelualueen toimesta. Oppilasruokailu, kiinteistöjen hoito, siivous sekä vahtimestaripalvelut ostetaan sisäisenä palveluna kaupungin Tekniikkatoimialalta.

Muu koulutus muodostuu Heinolan kansalaisopiston tuesta, kuvataidekoulun (Taiteen perusopetus, kuvataide) avustuksista sekä Päijät-Hämeen kesäyliopiston jäsenmaksusta.

Perusopetusta annetaan viidessä yksikössä. Kirkonkylän koulu on luokkien 1-6 perusopetusta antava koulu. Koulu toimii kahdessa eri toimipisteessä: Kirkonkylän koulu sekä Lusin toimipiste. Kailaan koulussa annetaan yleisopetusta luokka-asteilla 1-6 ja koko kaupungin yhteistä pienryhmissä tapahtuvaa erityisopetusta luokka-asteilla 1-6 sekä toiminta-alueittain tapahtuvaa opetusta vuosiluokilla 1.-9. Koulu toimii kahdessa eri toimipisteessä: Kailaan koulussa ja Tommolatalon toimipisteessä. Jyrängön koululla järjestetään vuosiluokkien 1-6 opetusta. Myllyojan koulussa on luokkien 1-6. perusopetus, jota järjestetään kahdessa toimipisteessä: Myllyojan koulu ja Vierumäen toimipiste. Luokkien 7.-9. opetus on keskitetty Lyseonmäen koululle. Lukuvuonna 2019 -2020 perusopetuksen oppilaita on yhteensä 1498.

Lukio toimii väistötiloissa Ojakadulla. Lukuvuonna 2019 – 2020 lukiossa on 194 opiskelijaa. Heinolan lukiossa suorittaa lukio-opintoja myös n. 30 Koulutuskeskus Salpauksen ja Suomen Urheiluopiston opiskelijaa. Musiikkiopistossa on lukuvuonna 2019 – 2020 359 opiskelijaa. (20.9.2019 tilanne)

Heinolan peruskoulujen ja lukion oppilas- ja opiskelijamäärät 20.9.2019 sekä niiden ennusteet vuosille 2025-2026 / Väestörekisteri

Koulun nimi	Oppilasmäärä- ennuste 20.2.2019 lv 2019-2020	Oppilasmäärä 20.9.2019 lv 2019- 2020	Heinolan peruskoulujen ja lukion oppilaslukumääräennusteet 20.9.2019	
		lv. 2019-2020	lv. 2020-2021	lv. 2025-2026
Jyrängön koulu	164	163	ennuste 143	ennuste 121
Kailaan koulu	404	408	395	257
Kailaan koulu, Tommolatalon toimipiste	30	30	24	26
Kirkonkylän koulu	164	167	153	135
Kirkonkylän koulu, Lusin toimipiste	39	39	35	24
Myllyojan koulu	123	118	117	112

Myllyojan koulu, Vierumäen toimipiste	46	46	46	37
Lyseonmäen koulu	529	526	511	462
<i>Peruskoulut yhteensä</i>	<i>1499</i>	<i>1498</i>	<i>1424</i>	<i>1179</i>
Heinolan lukio	217	194	207	206

Toimintaympäristö ja sen muutokset vv. 2020-2023

Opetus- ja koulutuspalveluiden palveluverkko on merkittävässä muutoksessa. Myllyojan koulun, Heinolan lukion ja Seminaarin koulukiinteistöt on purettu ja Lusin toimipisteen toiminta on palovahingon vuoksi siirretty Kirkonkylän koululle. Yli 500 peruskoululaista ja lukiolaista opiskelee väistötiloissa. Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätökset uusista toimitiloista. Vuoden 2020 aikana on käynnissä neljän rakennushankkeen suunnittelu tai toteutus.

Sinilähde -talo valmistuu vuoden 2020 aikana ja sen käyttöönotto on loppuvuonna 2020. Uuden lukiorakennuksen suunnittelu on edennyt erikoissuunnitteluvaiheeseen. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vielä vuoden 2019 aikana. Kailas-talon (mukana Kailaan koulu) suunnittelu on edennyt yleissuunnitteluvaiheeseen ja sen rakentaminen on tarkoitus aloittaa kesällä vuonna 2020. Lusin toimipisteen suunnittelu on käynnistymässä ja rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2020 aikana. Kirkonkylän koulun peruskorjaus on hankesuunnitteluvaiheessa ja rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2021.

Perusopetuksen opetussuunnitelmiin tuli 14.5.2019 muutos koskien A1-kielen (englanti) opetusta. Englannin opetus aloitetaan seutukunnallisesti yhdessä jo ensimmäiseltä luokalta heti lukuvuoden alkaessa. Englannin kielen opetuksen varhentaminen jo 1.-luokalle lisää oppilaan viikkotuntimäärää 1 tunnilla (lisäyksen jälkeen 21 vuosiviikkotuntia).

Toiminnalliset painopisteet 2020

1. MiniNEPSY-koulutuksen (neuropsykiatrinen) toteuttaminen opetus-varhaiskasvatus-, oppilashuolto- ja nuorisopalveluiden henkilöstölle
2. Henkilökohtaisten kannettavien leasing 6.-9.luokkalaisilleportaittain ja siihen liittyvän pedagogisen toimintakulttuurin kehittäminen.

Toimintaa kuvaavat mittarit

Asukaslukuna käytetään 31.12.2018 asukaslukua 18 889.

Talous:	<i>TP 2018</i>	<i>TA2019</i>	<i>TAE2020</i>
opetus- ja koulutuspalvelut			
kustannukset €/ asukas	782	800	816
Talous:			
perusopetus			
kustannukset € / asukas	660	668	678
kustannukset € / oppilas	8078	8143	8734
Vaikuttavuus:			
perusopetus			
peruskoulunsa suorittaneiden osuus %	99	99	100
Talous:			
lukiokoulutus			
kustannukset €/ asukas	85	90	93
kustannukset € / opiskelija	7655	8640	8791
Talous:			
musiikkiopetus			
kustannukset € / asukas	26	26	27
kustannukset € / oppilas	1346	1351	1434
kustannukset € / opetustunti	54	54	57
Vaikuttavuus:			
musiikkiopetus			
oppilasmäärä	365	370	360
opetustunnit (ei sisällä avointa opetusta)	9090	9249	9091

Ulkopuolinen rahoitus €	171 900	62 000	150 500
Tilasto 2017	Kustannukset €/asukas Heinola	Kustannukset €/asukas Päijät-Häme	Kustannukset €/asukas Koko maa
Perusopetus	719€	830€	881€
Lukiokoulutus	93€	93€	114 €

<https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kustannusrakenne>

Palvelualueen henkilöstösuunnittelu:

Perusopetuksen oppilasmäärä tulee oppilasennusteen mukaan vähenemään nykyisestä 1498 oppilaasta 1295 oppilaaseen vuoteen 2023 mennessä. Vähennystä on siis n. 14 %. Perusopetuksen oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa pitkällä aikavälillä yleensä myös lukion hakijamäärään. Uuden lukiorakennuksen arvioidaan kuitenkin olevan vetovoimatekijä, joka vaikuttaa positiivisesti Heinolan lukioon hakeutumiseen. Henkilöstön tarve tulee lähivuosina vähenemään, minkä vuoksi kaikkia eläköitymisen vuoksi avautuvia tai määräaikaista tehtäviä ei jatkossa tulla täyttämään. Voimakas toiminnan kehittyminen luo tarpeita henkilöstön osaamisen jatkuvaan kehittämiseen.

Taluarvioesityksen vaikutukset vuoden 2020 toimintaan:

Koulujen digitaalinen opetusteknologia vahvistuu 6.-9.luokkalaisten henkilökohtaisten kannettavien tietokoneiden myötä. Henkilöstön ammatillinen kehittyminen vahvistuu NEPSY-koulutuksella. Sinilähde-talo valmistuu, joten koulutoiminnan varustamiseksi esitetään investointimäärärahaa vuodelle 2020. Myllyojan koulun sisäilmaongelmien vuoksi ei vanhasta puretusta koulusta voitu säästää juurikaan mitään opetusmateriaalia ja väistötiloissa ollessa on hankittu vain minimi millä tullaan juuri toimeen. Investointirahalla hankitaan opetusmateriaalia kuten esim. liikunnan, matematiikan, fysiikan, kemian, kuvataiteen, musiikin ja käsityön opettamiseen tarvittava välineistö ja materiaalit.

420 VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
420	VARHAISKASVATUS*						
*	TULOT	771 783	707 700	756 100	701	701	721
*	MENOT	-8 063 026	-8 245 300	-8 275 000	-8 085	-8 036	-7 969
**	NETTO	-7 291 243	-7 537 600	-7 518 900	-7 384	-7 335	-7 248

Strateginen perustavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki - asiakas keskiössä

Ohjelmatavoite	Tehävä	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso
C4 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa	420	Opiskeluhuollon painopiste siirtyy yhteisölliseen opiskeluhooltoon.	Yhteisöllisten opiskeluhoolto-työryhmien määrä. Toteutuneet ryhmät ja esiopetusryhmäkohtainen työ. Aura-tilastot Suunnitelmien toteutuminen yksiköissä	Poikkihallinnollisten yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatapojen syntyminen.
C12 Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee	420	Toimiva monialainen yhteistyö kehittyy	Varhaiskasvatuksen asiakkaiden lukumäärä palvelujen käyttäjinä lisääntyy vuoteen 2019 verrattuna suhteessa lapsimäärään.	Varhaiskasvatuksen asiakkaiden osallistuminen Virikkeellisen elämän palveluihin lisääntyy.
C7 Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista	420	Taloudellinen ja toiminnallinen varautumisen suunnittelu lapsimäärän vähentymiseen	Varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa tarvetta	Lapsimäärän vähentyminen on otettu huomioon suunnittelussa pitkällä tähtäimellä

		2020-2035 (opetus- ja koulutuspalveluiden kanssa)		
C14 Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä	420	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuprosessin päivittäminen	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuprosessi on kuvattu ja otettu käyttöön	Varhaiskasvatuksessa on yhtenäiset käytännöt asiakasmaksuprosessin eri vaiheissa

Strategisten ohjelmien ja talouden tasapainottamishojelman tavoitteet varhaiskasvatuksen palvelualueen näkökulmasta: Hyvinvointiohjelman tavoitteita tukee henkilöstön ohjaus pedagogisesti sensitiivisiin toimintatapoihin, osaamistason vahvistaminen NEPSY-koulutuksella sekä S2-opetuksen mallintaminen varhaiskasvatusryhmissä. Varhaiskasvatuksessa työskentelee myös kiertävä erityiskasvatuksen päivähoitaja, jonka tarkoituksena on tukea lasta akuutin kriisin kohdatessa perhettä.

Varhaiskasvatuksessa on pystytty toteuttamaan 95% perheen toiveen mukainen varhaiskasvatuspaikka. Tämä toimii elinvoimaohjelman mukaisena vetovoimatekijänä. Uudet valmistuvat päiväkodit toimivat myös vetovoimatekijöinä.

Demokratiaohjelman tavoitteita tukee asiakaskyselyjen kautta saatavan tiedon hyödyntäminen varhaiskasvatuspalveluiden toiminnan järjestämisessä. Resurssiohjelman tavoitteita tukee varhaiskasvatuksen asiakasmaksuprosessin avaaminen. Rekrytoinneissa huomioidaan lain mukainen henkilöstörakenne ja henkilöstömäärä suhteutetaan lapsimäärään.

Talouden tasapainottamishojelman tavoitteiden mukaisesti sijaisuudet pyritään täyttämään ensisijaisesti varhaiskasvatuksen sisältä. Ulkopuolisia sijaisia palkataan kuitenkin lain edellyttämällä tavalla. Tiedotteiden ja esitteiden painatuksesta on siirrytty ensisijaisesti sähköisiin palveluihin. Matkakustannuksia pyritään pienentämään esim. osallistumalla etäyhteydellä kokouksiin ja koulutuksiin.

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen palvelualue on hyvinvointipalveluiden keskeinen toimintakokonaisuus. Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Kunnallinen varhaiskasvatus sisältää seuraavat muodot: päiväkotitoiminta, esiopetus, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta. Heinolassa on viisi varhaiskasvatusaluetta. Avointa varhaiskasvatustoimintaa (huoltajat ovat mukana yhdessä lastensa kanssa) järjestetään kahdella alueella. Palvelualueeseen kuuluu myös erityisopetuksen järjestäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

Lasten huoltajilla on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuspaikan vaihtoehtona lasten kotihoidon tuki tai yksityisen hoidon tuki, jolloin lapsen hoitaja on kunnan hyväksymä yksityinen palveluntuottaja, jonka toimintaa kunta valvoo.

Varhaiskasvatuksen kokonaispalvelutarjonnan kysynnän vaihteluun vaikuttavat yhteiskunnalliset muutokset kuten työvoima- ja perhepoliittiset ratkaisut, alueen työllisyyden muutokset, muuttoliikenne sekä varhaiskasvatus- ja perusopetuslakien muutokset koskien palvelun järjestämistä sekä lasten ja henkilöstön välistä suhdelukua.

Toimintaympäristö ja sen muutokset v. 2020

Kurpanharjun päiväkotitoiminta, Myllyojan koululla toimiva esiopetusryhmä sekä Myllyojan ryhmäperhepäiväkotitoiminta yhdistyvät Sinilähde-talolla toimivaksi päiväkodiksi syksyn 2020 aikana.

Lusin toimipisteen suunnittelu on käynnistymässä ja rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2020 aikana. Satulinnan päiväkotitoiminta on osa tätä suunnitelmaa. Kirkonkylän koulun peruskorjaus on hankesuunnitteluvaiheessa ja rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2021. Suunnittelussa huomioidaan myös kaupungin pohjoisen alueen varhaiskasvatuspalvelut.

Positiivisen diskriminaation edistämishankkeella vahvistetaan varhaiskasvatushenkilöstön S2 (suomi toisena kielenä) osaamista palkkaamalla määrääjäksi kiertävä varhaiskasvatuksen S2-opettaja. Lisäksi palkataan kiertävä erityiskasvatuksen päivähoitaja, jonka tarkoituksena on tukea lasta varhaiskasvatuksessa kun akuutti kriisi kohtaa perhettä. Näillä resursseilla pystytään S2 opetus tarjoamaan lapsen omassa päiväkodissa.

Heinola osallistuu Päijät-Hämeen yhteiseen kehittämishankkeeseen koskien hyvinvointia edistäviä oppimisympäristöjä varhaiskasvatuksessa. Tarkoituksena on kehittää lasten kasvulle ja kehitykselle suotuisaa psyykkistä ja sosiaalista oppimisympäristöä.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda laajenee koskemaan myös varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä yksityisten varhaiskasvatuksen järjestäjien/palveluntuottajien tietoja. Varaan tallennetaan varhaiskasvatuksen tietoja, joita viranomaiset tarvitsevat toteuttaessaan lakisääteisiä viranomaistehtäviään.

Varhaiskasvatuksen tunnusluvut vv. 2014-2020

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
------	------	------	------	------	------	------

	1120	1095	997	965	951	910	880
Lapsia varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (31.3.)	698	669	657	650	647	624	620
Lapsia varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (%) 0-6vuotiaista		61%	66%	67%	68%	69%	70%
Alle 3 - vuotiaat varhaiskasvatuksessa	130	140	135	116	121	109	100
Lapsia esiopetuksessa	198	140	175	151	164	147	130
Vuorohoitolapset	83	75	78	52	55	64	60
Tuki – lapset	98	128	140	120	155	155	65*
*seuranta muutetaan valtakunnallisen mallin mukaiseksi (erityinen ja tehostettu tuki)							
Lasten kotihoidon tuen saajat	272	259	245	236	220	212	210
Henkilöstöresurssit	169	161,5	159,5	154,5	152	146	144

Toiminnalliset painopisteet v. 2020

- 1.Seudullisen yhteistyön painopisteenä on esiopetuksen maakunnallisen arvioinnin toteuttaminen sekä itsearvioinnin välineen luominen valtakunnallisten laadun indikaattorien pohjalta.
- 2.Sinilähde-talon päiväkotij- ja esiopetusryhmän toiminnan aloittaminen
- 3.Henkilöstön osaamisen vahvistaminen pedagogiseen sensitiivisyyteen sekä nepsy-lasten kanssa toimimiseen
- 4.Varhaiskasvatuksen oppimisen tuen prosessien kehittäminen

Toimintaa kuvaavat mittarit

Asukaslukuna käytetään 31.12.2018 asukaslukua 18 889.

Talous, varhaiskasvatus	TP2018	TA 2019	TAE2020
kustannukset € / asukas	376,81	392,96	398,06
tulot €/ asukas	39,89	37,00	40,03
kustannukset €/ lapsi	7 666,92	7 928,80	7.931,33
Ulkopuolinen rahoitus €	1 423	21 046	55 000

Tilasto 2017		Kustannukset / asukas Heinola	Kustannukset/ asukas Päijät-Häme	Kustannukset/ asukas Koko maa
Varhaiskasvatus	2016	356 €	444 €	496 €
	2017	346 €	429 €	493 €
Esiopetus	2016	64 €	53 €	65 €
	2017	48 €	52 €	64 €

<https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kustannusrakenne>

Henkilöstösuunnittelu

Varhaiskasvatukseen varataan henkilöstö valtioneuvoston asetuksen 23.8.2018/753 mukaisesti huomioiden Heinolan kaupungin linjaus, jonka mukaisesti yli 3-vuotiaille kokopäiväisesti varhaiskasvatuksessa oleville lapsille varataan yksi vastuuhenkilö 7 lasta kohden. Vapautuvien tehtävien täyttämässä huomioidaan varhaiskasvatuslain mukainen henkilöstörakenne. Henkilöstön tarve tulee lähivuosina vähenemään, minkä vuoksi kaikkia eläköitymisen vuoksi avautuvia tai määräaikaista tehtäviä ei jatkossa tulla täyttämään.

Talousarvioesityksen vaikutukset vuoden 2020 toimintaan

Henkilöstön ammatillinen kehittyminen vahvistuu NEPSY-koulutuksella. Sinilähde-talo valmistuu, joten päiväkotitoiminnan varustamiseksi esitetään investointimäärärahaa vuodelle 2020. Määräraha on tarkoitus hankkia opetusmateriaaleja sekä sisä- ja ulkoleikkivälineitä ja askartelutarvikkeita lasten käyttöön. Kurpanharjun päiväkodin materiaalihankinnat on minimoitu viime vuosien aikana koska tiedossa on ollut siirtyminen uusiin tiloihin.

430 VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ

Vastuuhenkilö: Virikkeellinen elämä –palvelualueen johtaja, nuorisopalvelujohtaja

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
430	VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ*						
*	TULOT	866 513	691 200	564 400	564	546	546
*	MENOT	-4 454 884	-3 887 500	-3 694 100	-3 650	-3 598	-3 585
**	NETTO	-3 588 370	-3 196 300	-3 129 700	-3 086	-3 052	-3 039

Ohjelmatavoite	Tehtävä	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso
C12 Palvelut ja asiakkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	430	Toimiva monialainen yhteistyö kehittyi.	Varhaiskasvatuksen ja perus- ja lukiokoulutuksen asiakkaiden osuus Virikkeellisen elämän palveluiden käyttäjissä lisääntyy vuoteen 2019 verrattuna, suhteutettuna asukasmäärään.	Varhaiskasvatuksen, perus- ja lukiokoulutuksen asiakkaiden lukumäärä Virikkeellisen elämän palveluyksiköiden palvelujen käyttäjinä.
C7 Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista. C11 Tieto on laajasti ja helposti käytettävissä, tavoitteiden toteutumista mitataan ja seurataan. C12 Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee. C13 Kuntalainen keskiöön, matalan kynnyksen kaupunki	430	Virikkeellisen elämän palveluiden laadun seuranta ja kehittäminen.	Palvelut arvioidaan kiitettävälle tasolle.	Säännölliset laadulliset ja kohdenetut kyselyt.
B4 Vetovoimainen keskusta. C9 Työnantajamielikuva paranee. C10 Omaisuuden suunnitelmallinen hallinta.	430	Kirjaston tilakysymyksen ratkaiseminen	Pitkántähtäimen suunnitelma kirjaston tilakysymykseen.	Kirjastopalveluiden uusi sijoituspaikka tai suunnitelma nykyisen tilan remontoinnista on olemassa.

Strategisten ohjelmien ja talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet Virikkeellisen elämän palvelualueen näkökulmasta:

Hyvinvointiohjelman tavoitteita tukee vahvojen peruspalveluiden vahvistaminen henkilöstön osaamisen lisäämisellä sekä moniammatillisella yhteistyöllä. **Elinvoimaohjelmaan** palvelualueella on kytkös vetovoimaisten palvelujen kautta. **Demokratiaohjelman** tavoitteita tukee asiakaskyselyjen ja kuntalaisten osallisuuden kautta saatavan informaation hyödyntämisen palvelujen kehittämisessä. **Resurssiohjelman** yhteys löytyy palvelualueen rekrytointien, perehdytysten ja työnjoollisen uudistuksen tavoitteiden kautta. **Talouden tasapainottamisohjelman** tavoitteita tukee monialaisten toimintamallien kehittäminen sekä matkustuskustannusten minimoiminen.

Toiminnan kuvaus

Virikkeellinen elämä palvelualue muodostuu kirjastopalveluista, liikuntapalveluista, museopalveluista ja nuorisopalveluista:

Kirjastopalvelut ovat lakisääteinen peruspalvelu. Kirjaston on tarjottavaa monipuolinen ja uudistuva kokoelma sekä tilat kuntalaisten käyttöön, ohjata ja opastaa sekä ylläpitää erityisesti lasten monipuolista lukutaitoa. Kirjasto sijaitsee Kauppakadulla. Kirjastoauto palvelee kouluja ja päiväkoteja sekä maantieteellisesti koko Heinolan aluetta.

Museopalvelut tallentavat, tutkivat ja esittävät paikallista historiaa ja kulttuuria, joiden pohjalta toteutetaan kulttuuriperintökasvatusta ja elämyksiä museon asiakkaille ja kohderyhmille. Heinolassa on kolme museokohdetta: Heinolan kaupunginmuseo (Kauppakatu 14), Heinolan taidemuseo (Kauppakatu 4) ja Lääninkivalteri Aschanin talo (Kauppakatu 3). Museotoiminta pohjautuu laajaan esinekeräilyyn, joka käsittää sekä kulttuurihistoriallista esineistöä että taideteoksia. Museo profiloi kulttuurihistorialliset ja taidekokoelmansa laatimalla kokoelmapolitiittisen ohjelman.

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkojen kunnossapito on ostettu Tekniikkatoimialalta. Liikuntapalvelut tuottavat kuntalaisille matalan kynnyksen ryhmätoimintaa, jota tarjotaan eläkeläisille ja soveltavaa liikuntaa tarvitseville, KKI-liikuntapalveluita työttömille ja yrityksille sekä lasten, nuorten ja perheiden ryhmiä. Terveysliikuntapalvelut toteutetaan yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Liikuntapalveluiden ylläpitämät liikuntatilat ja paikat ovat uimahalli, jäähalli, Kirkonkylän liikuntahalli, urheilupuisto, kaupunginosakentät, ulkoilureitit sekä uimarannat.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Heinolassa nuorisotyöstä vastaa **nuorisopalvelut**. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelujen vastaavat perusnuorisotyöstä (nuorisotilat Pleissi ja Kirkkis, Saksalan Seikkailukeskus, koulunuorisotyö), nuorisovaikuttamisesta ja etsivästä nuorisotyöstä.

Toimintaympäristö ja sen muutokset v. 2020

Kirjaston tilakysymys on selvityksen alla ja toimintasuunnitelma tila asiaan toteutuu vuoden 2020 aikana. Museon perusnäyttelyn uudistus ja toiminnan uudelleen käynnistäminen maaliskuussa lisäävät asiakasvirtaa museokohteeseen.

Nuorisotilan rakentaminen lukion yhteyteen edistyy. Liikuntaolosuhteista Sinilähdetalon ja lukion liikuntasalien rakentaminen käynnistyy ja piha-alueiden lähiliikuntapaikkojen suunnittelu edistyy ja rakentaminen käynnistyy. Liikennepuisto entisen matkahuollon piha-alueelle valmistuu ja toiminta käynnistyy kesällä.

Toiminnalliset painopisteet 2020

1. Virikkeellisen elämän palveluyksiköiden yhteistyöresurssien hyödyntäminen: kaupungin moniammatillisella yhteistyöllä edistetään kaupunkilaisten terveyttä, hyvinvointia sekä positiivista asennoitumista elämään.

2. Kuntalaisten osallisuus virikkeelliseen elämään ja sosiaaliseen harrastustoimintaan erilaisissa elämänvaiheissa mahdollistetaan panostamalla matalan kynnyksen palveluiden tarjoamiseen kuntalaisille.

Henkilöstösuunnittelu

Virikkeellisessä elämässä työskentelee 30 henkilöä vakituisesti. Henkilökunnasta on eläköitymässä vuosien 2020- 2023 aikana kaksi henkilöä. Henkilöstön määrään on vaikuttanut työpajatoiminnan siirtyminen Elinvoimatoimialalle. Siirrolla on ollut vaikutus myös määräaikaisen henkilöstön määrään.

Toimintaa kuvaavat mittarit

Asukaslukuna käytetään 31.12.2018 asukaslukua 18 889.

TALOUS/ VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ

	TP 2018	TP 2019	TAE 2020
Kustannukset € / asukas	168	171	174
Ulkopuolinen rahoitus€		105 000 €	

	Kustannukset /as Heinola	Kustannukset/as Päijät- Häme	Kustannukset/as koko maa
Kirjastopalvelut 2016	48	55	58
Kirjastopalvelut 2017	49	55	57
Liikuntapalvelut 2016	78	97	104
Liikuntapalvelut 2017	107	104	105
Museopalvelut 2016	17	22	22
Museopalvelut 2017	16	23	22
Nuorisopalvelut 2016	43	34	32
Nuorisopalvelut 2017	43	35	33

<https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kustannusrakenne>

Nuorisopalveluiden kustannuksiin sisältynyt tilastointi vuonna työpajatoiminta, näin ei ole useassa muussa kunnassa.

HYVINVOINTITOIMIALAN INVESTOINNIT

Toimielin Hyvinvointilautakunta
Vastuuhenkilö hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja

Opetus- ja koulutuspalvelut

Vastuuhenkilö: koulutusjohtaja Pia Helander

Sinilähde-talo valmistuu, joten koulutoiminnan varustamiseksi esitetään investointimäärärahaa vuodelle 2020. Myllyojan koulun sisäilmaongelmien vuoksi ei vanhasta puretusta koulusta voitu säästää juurikaan mitään opetusmateriaalia ja väistötiloissa ollessa on hankittu vain minimi millä tullaan juuri toimeen. Investointirahalla hankitaan opetusmateriaalia kuten esim. liikunnan, matematiikan, fysiikan, kemian, kuvataiteen, musiikin ja käsityön opettamiseen tarvittava välineistö ja materiaalit.

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
3	INVESTOINNIT						
84	HYVINVOINTI						
841	OPETUS JA KOULUTUS*						
41000	Perusopetuksen irtain kom TA						
*	MENOT	0	0	0	-170	-440	0
**	NETTO	0	0	0	-170	-440	0
41001	Oppimisympär.kehittäm./opetus						
*	MENOT	-55 314	0	0	0	0	0
**	NETTO	-55 314	0	0	0	0	0
41101	Sinilähdetalon kalustus(opetus						
*	MENOT	0	0	-142 000	0	0	0
**	NETTO	0	0	-142 000	0	0	0
841	OPETUS JA KOULUTUS* YHTEENSÄ						
*	MENOT	-55 314	0	-142 000	-170	-440	0
**	NETTO	-55 314	0	-142 000	-170	-440	0

Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen

Sinilähde-talo valmistuu, joten päiväkotitoiminnan varustamiseksi esitetään investointimäärärahaa vuodelle 2020. Määrärahalla on tarkoitus hankkia opetusmateriaaleja sekä sisä- ja ulkoleikkivälineitä ja askartelutarvikkeita lasten käyttöön. Kurpanharjun päiväkodin materiaalihankinnat on minimoitu viime vuosien aikana koska tiedossa on ollut siirtyminen uusiin tiloihin.

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
3	INVESTOINNIT						
84	HYVINVOINTI						
844	VARHAISKASVATUS*						
44000	Päiväkotihoidon irtain kom TA						
*	MENOT	0	0	0	0	-110	0
**	NETTO	0	0	0	0	-110	0
44001	Oppimisympär.kehittäm./pvhoito						
*	MENOT	-27 564	0	0	0	0	0
**	NETTO	-27 564	0	0	0	0	0
44101	Sinilähdetalon kalustus(pvhoit						
*	MENOT	0	0	-95 000	0	0	0
**	NETTO	0	0	-95 000	0	0	0
844	VARHAISKASVATUS* YHTEENSÄ						
*	MENOT	-27 564	0	-95 000	0	-110	0
**	NETTO	-27 564	0	-95 000	0	-110	0

Virikkeellinen elämä

Vastuuhenkilö: nuorisopalvelujohtaja Anne Hottola

Virikkeellinen elämä -palvelualue esittää, että Vanhan linja-autoaseman pihalle rakennettavaan liikennepuistoonhankitaan polkuautoja ja skootteja. Museon peruskorjattavaan toimistorakennuksen kalustus uusitaan sekä jäähallille kuluneiden kuntosalilaitteiden tilalle ostetaan uusia. Nuorisopalvelut siirtyvät lukiolle uuteen tilaan vuodelle 2021, joten taloussuunnitelmaan on varattava rahaa em. hankintoja varten.

		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
					1000e	1000e	1000e
3	INVESTOINNIT						
84	HYVINVOINTI						
847	VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ*						
47001	Seudullinen kirjastojärjestelm						
*	MENOT	-9 486	0	0	0	0	0
**	NETTO	-9 486	0	0	0	0	0
47002	Kirjaston aik.osaston uudistus						
*	MENOT	0	-20 000	0	0	0	0
**	NETTO	0	-20 000	0	0	0	0
47500	Nuorisopalvelujen irtain komTA						
*	MENOT	0	0	0	-40	0	0
**	NETTO	0	0	0	-40	0	0
48000	Museopalvelujen irtain kom TA						
*	MENOT	0	0	-10 000	0	0	0
**	NETTO	0	0	-10 000	0	0	0
48001	Museon perusnäyttelyn uudistus						
*	MENOT	-25 152	-50 000	0	0	0	0
**	NETTO	-25 152	-50 000	0	0	0	0
49000	Liikuntapalvelujen irtain kom						
*	MENOT	0	0	-30 000	0	0	0
**	NETTO	0	0	-30 000	0	0	0
847	VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ* YHTEENSÄ						
*	MENOT	-34 638	-70 000	-40 000	-40	0	0
**	NETTO	-34 638	-70 000	-40 000	-40	0	0

